

Podsumowanie spotkania MMO z 26 czerwca 2020 roku (Komisja Europejska)

W dniach 26/06/2020 odbyło się 34. posiedzenie Rady Ekonomicznej MMO (Milk Market Observatory) w formie wideokonferencji z udziałem ekspertów z organizacji z łańcucha dostaw mleka: COPA-COGECA (producenci i spółdzielnie- europejska organizacja zrzeszająca rolnicze związki zawodowe i organizacje spółdzielcze), EMB (Europejska Rada ds. Mleka - reprezentuje około 100 000 producentów mleka. Opowiada za perspektywiczną, zrównoważoną produkcję mleka w każdym regionie Europy, która umożliwi rolnikom zarabianie na godnych warunkach pracy.), ECVC (Via Campesina, międzynarodowa organizacja zrzeszająca rolników i broniąca ich praw), EDA Europejskie Stowarzyszenie Mleczarstwa – zrzesza organizacje mleczarskie z Europy (przemysł mleczarski), Eucolait (handel mleczarski), Eurocommerce (handel detaliczny) i CEJA (młodzi rolnicy). W prezentacjach i informacjach wymienianych podczas spotkania podkreślono następujące kwestie:

o Zbiór mleka krowiego w UE-27 wzrósł w kwietniu 2020 r. o 0,8% (+107 000 t) w porównaniu z tym samym miesiącem 2019 r., co spowodowało łączny wzrost w 2020 r. o +2,4%. IE, IT i NL zgłosiły największy wzrost produkcji. W 9 państwach członkowskich produkcja była niższa niż w kwietniu 2019 r., w tym we Francji (-0,7 %, -15 000 t), co prawdopodobnie wynikało z dobrowolnej redukcji.

Wzrost odbioru mleka w pierwszych 4 miesiącach 2020 r. przekładał się na wzrost produkcji wszystkich przetworów mlecznych z wyjątkiem śmietany i mleka zagęszczonego. Inne produkty: PMP (pełne)(+8,3%), OMP (odtłuszczone) (+1,5%), ser (+1,4%) i masło (+0,7%). Produkcja mleka spożywczego wzrosła w kwietniu o zauważalne 4%.

o Średnia cena mleka surowego z gospodarstwa rolnego w UE wynosi 33,53 c/kg w kwietniu, czyli jest o 3,1% niższa niż w kwietniu 2019, ale 5,1% powyżej średniej z ostatnich 5 lat.

Szacunki na maj nadal wynoszą ponad 33 c/kg, ale mogą spaść jeszcze bardziej ze względu na fakt, że ceny mleka z pewnym opóźnieniem podążają za zmianami na rynku mleczarskim.

- o Ceny masła w UE spadły z 368 EUR/100 kg na początku roku do 281 EUR/100 kg na dzień 10 maja. W ciągu ostatnich 5 tygodni ceny poprawiły się do 318 EUR/100 kg, czyli nadal są o 19% niższe niż rok temu. Ceny OMP w UE gwałtownie spadły od połowy marca, osiągając w połowie kwietnia 191 euro/100 kg, ale później poprawiły się do poziomów wyższych niż w ostatnich latach (214 euro/100 kg, +4% powyżej 2019 r.). Unijne ceny sera oscylują na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznych. Przyszły rozwój sytuacji jest niepewny. Przyjęcie PSA (private storage aid – dopłaty do prywatnego przechowywania) dla OMP, masła i serów przyczyniło się do poprawy nastrojów na rynku.
- o Ocena poziomów zapasów w UE w oparciu o podejście resztkowe (produkcja UE + import UE - konsumpcja wewnętrzna UE - eksport UE) wykazuje wahania prywatnych zapasów OMP na normalnym poziomie około 120 000 ton dzięki stałemu eksportowi do państw trzecich i niewielkiemu wzrostowi produkcji. Na koniec kwietnia 2020 r. zapasy masła w UE były nieco wyższe niż rok temu ze względu na wyższe zapasy początkowe i większą produkcję. Również wysoki eksport do państw trzecich przyczynił się do poprawy równowagi rynkowej.

Ogółem zapasy sera w UE są na normalnym poziomie w tym okresie roku. Silny eksport przyczynił się do poprawy bilansu rynkowego, ale załamanie się popytu na usługi gastronomiczne z powodu zamknięcia i niezwykle silny popyt detaliczny spowodował zakłócenia.

o Globalne zaopatrzenie w mleko wzrosło w pierwszych 4 miesiącach 2020 r. w głównych krajach/regionach eksportujących (UE-27, USA, NZ, AUS, ARG, URG) o +1,7% (stawka skorygowana o rok przestępny 2020), przy czym tylko w przypadku Nowej Zelandii (-1,7%) i imponującym wzroście w Australii, gdzie produkcja nadal wzrasta z powodu korzystnych warunków pogodowych w ostatnich kilku miesiącach (4,4%) i Argentynie (+7,6%).

W Stanach Zjednoczonych spadł w maju odbiór mleka. Wahania spowodowane przez Covid-19 były szczególnie skrajne w USA, co zwiększyło niepewność. W Ameryce Południowej produkcja mleka od 2019 r. stale się poprawia, zwłaszcza w Argentynie, ze względu na poprawę rentowności w pierwszym kwartale, ale niższe ceny skupu w

drugim kwartale i gorsze warunki pogodowe mogą odwrócić ten trend. Produkcja w Urugwaju również poprawia się, ale pozostaje poniżej poziomu z roku 2018.

- o Chiny, Wielka Brytania i USA oraz Arabia Saudyjska i Algieria były pięcioma największymi rynkami eksportowymi UE dla wszystkich produktów mlecznych w okresie styczeń-marzec 2020 r. Wpływ Covid-19 nie jest jeszcze w pełni widoczny w danych liczbowych dotyczących handlu, ale chwilę przed wybuchem epidemii wielkość sprzedaży na przełomie marca i kwietnia była już słabsza.

Wzrost bezrobocia, niższy PKB, spadek dochodów obywateli, niższe ceny ropy naftowej, dalsze wybuchy epidemii Covid-19 miałyby wpływ na sytuację gospodarczą krajów importujących i zmniejszyłyby światowy popyt na produkty mleczarskie. Oprócz Covid-19 głównymi problemami pozostają spory handlowe, dodatkowe taryfy celne USA oraz ostateczny kształt handlu ze Zjednoczonym Królestwem po wybuchu epidemii (BREXIT)

- o Okres blokady spowodowany przez Covid-19 miał wpływ na kanały konsumpcji. W niektórych państwach członkowskich zakupy przetworów mlecznych dla gospodarstw domowych (masła, mleka spożywczego, świeżych serów) wzrosły w porównaniu z pierwszym kwartałem 2019 r., częściowo z powodu przygotowywania posiłków w domu. Negatywny wpływ na sprzedaż serów wysokiej jakości. Sprzedaż ekologicznych produktów mleczarskich nadal rosła, ale w niższym tempie.

- Rynek mleczarski który wydają się być obecnie stabilnym znajduje się ciągle w okresie niepewności. Rosnąca produkcja globalna, napięcia w handlu, negatywne wskaźniki makroekonomiczne, powolne ożywienie w sektorze usług żywnościowych itp. zwiększają poczucie tej niepewności na najbliższe miesiące. Obecna równowaga rynkowa wydaje się niepewna, ponieważ podaż zdaje się przewyższać popyt. Produkcja mleka będzie musiała zostać odpowiednio dostosowana. Niepewność związana z rozwojem pandemii Covid-19 i pogorszeniem koniunktury gospodarczej ma wpływ na zaufanie konsumentów, a także producentów.
- W podsumowaniu należy wspomnieć, że wprowadzenie wsparcia Prywatnego Systemu Przechowywania (PSA) pomogło i ustabilizowało ceny na rynku podstawowych produktów

mleczarskich będących w handlu międzynarodowym, mimo późnego ich wprowadzenia. Zbyt późne wprowadzenie wsparcia PSA mogło być przyczyną spadku cen.

- Generalnie, obecnie sytuacja na rynku produkcji, cen skupowanego mleka i produktów mleczarskich jest w miarę stabilna, ale może być uzależniona od rozwoju sytuacji związanej z Covid-19 w Polsce i na Świecie.

*Dr hab. inż. Jarosław Kowalik, prof. UWM,
członek zarządu EDA*